

รายละเอียดโครงการสำรวจแรงงานนอกระบบ

1. ความเป็นมา

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลแรงงานนอกระบบ จึงได้ดำเนินการสำรวจแรงงานนอกระบบขึ้นเป็นครั้งแรกในปี 2548 เพื่อให้มีข้อมูลใช้อย่างต่อเนื่อง โดยได้ดำเนินการสำรวจเป็นประจำทุกปี ซึ่งดำเนินการสำรวจพร้อมกับการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรในไตรมาสที่ 3 เดือน กรกฎาคม สิงหาคม และกันยายน เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการใช้ข้อมูลแก่หน่วยงานด้านการวางแผน และกำหนดนโยบาย ในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน การบริหารจัดการ และใช้เป็นฐานข้อมูลเพื่อศึกษาถึงแรงงานนอกระบบ ในการขยายความคุ้มครอง หรือการประกันสังคมให้ครอบคลุมทุกสาขาอาชีพ เพื่อให้ผู้ทำงานเป็นแรงงานนอกระบบได้เข้าถึงการประกันสังคม หรือความคุ้มครองจากการทำงาน ได้รับความเป็นธรรม มีความมั่นคงจากการทำงาน ซึ่งจะส่งผลให้แรงงานนอกระบบเหล่านี้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2. วัตถุประสงค์

เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนและลักษณะต่างๆ ของประชากรที่มีงานทำที่ไม่ได้รับความคุ้มครอง หรือไม่มีหลักประกันทางสังคมหรือ ไม่ได้รับความคุ้มครองจากการทำงานตามกฎหมายแรงงาน ซึ่งข้อมูลสำคัญที่ได้จากการสำรวจ ได้แก่

- 1) จำนวนและลักษณะทางประชากรที่สำคัญของแรงงานนอกระบบ เช่น อายุ เพศ ระดับการศึกษา ที่สำเร็จ อาชีพ อุตสาหกรรม ชั่วโมงทำงาน ค่าจ้างหรือเงินเดือน เป็นต้น
- 2) ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงานของแรงงานนอกระบบ

3. ประชากรเป้าหมาย

การสำรวจโครงการนี้ ประชากรเป้าหมายคือ ครีวเรือนส่วนบุคคล และครีวเรือนกลุ่มบุคคล (ประเภทคนงาน) ทุกครีวเรือนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาลทุกจังหวัดทั่วประเทศ ยกเว้น ครีวเรือนชาวต่างประเทศที่ทำงานในสถานทูตหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีเอกสิทธิ์ทางการทูต

ครีวเรือนที่เข้าข่ายการแ่งนับ ประกอบด้วย ครีวเรือนส่วนบุคคลและครีวเรือนกลุ่มบุคคล (ประเภทคนงาน) ที่มีรายชื่อปรากฏในบัญชีรายชื่อครีวเรือนตัวอย่าง

บุคคลที่เข้าข่ายการแ่งนับ ได้แก่ ผู้ที่เป็นสมาชิกในครีวเรือนส่วนบุคคลตัวอย่าง (สำหรับปี 2565 เพิ่มการแ่งนับสมาชิกในครีวเรือนที่เป็นทหารประจำการ) และผู้ที่ถูกเลือกเป็นตัวอย่างในครีวเรือนกลุ่มบุคคล (ประเภทคนงาน)

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสำรวจได้ดำเนินการพร้อมกันทั่วประเทศ โดยผนวกข้อมูลไปกับการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ในระหว่างวันที่ 1 – 12 ของเดือน กรกฎาคม สิงหาคม และกันยายน ของทุกปี มีครัวเรือนที่ถูกเลือกเป็นตัวอย่างทั้งสิ้น 86,880 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนตัวอย่างในเขตเทศบาล 49,248 ครัวเรือน (รวม กรุงเทพมหานคร 4,800 ครัวเรือน) และนอกเขตเทศบาล 37,632 ครัวเรือน สำหรับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือน หรือสมาชิกในครัวเรือนที่ตกเป็นตัวอย่างด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์พกพาขนาดเล็ก (Tablet) โดยเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ และสำนักงานสถิติจังหวัดทั่วประเทศ

5. การประมวลผลข้อมูลและการเสนอผล

หลังจากเจ้าหน้าที่สัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลของแต่ละครัวเรือนแล้วเสร็จ ต้องตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล จึงสามารถส่งข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้วยเครือข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ตเข้าสู่ Server ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเก็บไว้ในระบบ Cloud computing เพื่อเตรียมการประมวลผล โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) ตรวจสอบความครบถ้วน ถูกต้องของข้อมูลบนระบบติดตามความก้าวหน้าการปฏิบัติงานบนเว็บไซต์ (Web Application) พร้อมอนุมัติข้อมูล
- 2) Export ข้อมูล text file บนระบบฯ
- 3) ตรวจสอบความครบถ้วน ความถูกต้องของข้อมูล ดังนี้ ครัวเรือนตัวอย่าง/จำนวนสมาชิกในครัวเรือนตัวอย่าง การบันทึกรหัส/ค่าที่เป็นได้ และความแนบเนียนของข้อมูล
- 4) จัดทำข้อมูลที่พร้อมเดินตารางประมวลผล
- 5) ตรวจสอบผลการสำรวจ วิเคราะห์และสรุปผลเพื่อจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ และจัดทำตารางสถิติระดับจังหวัด
- 6) การเผยแพร่รายงานฉบับสมบูรณ์เผยแพร่บนเว็บไซต์สำนักงานสถิติแห่งชาติ ตารางสถิติระดับจังหวัดเผยแพร่บนเว็บอินทราเน็ต

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ใช้เป็นฐานข้อมูลให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ
 - 1.1) เพื่อประกอบการวางแผน และกำหนดนโยบาย เกี่ยวกับการขยายความคุ้มครอง หรือประกันสังคมให้แก่แรงงานนอกระบบ
 - 1.2) เพื่อศึกษาถึงจำนวนแรงงานนอกระบบที่ยังขาดความคุ้มครองตามกฎหมาย และจัดสวัสดิการที่เหมาะสม
 - 1.3) เพื่อศึกษาถึงรายได้ของแรงงานนอกระบบ ให้ได้รับความเป็นธรรม และมีความมั่นคงในชีวิต
- 2) เพื่อให้แรงงานนอกระบบได้เข้าถึงสวัสดิการ ความคุ้มครอง หรือหลักประกันจากการทำงาน

7. ระยะเวลาดำเนินการ

ตั้งแต่เดือน มีนาคม - ธันวาคม ของทุกปี
